

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Főter. 27. szám, hova a lap szellemi részét illető köz-
löménye küldendő.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 ft. Félévre 2 ft. Negyedévre 1 ft.
Hirdetéseket:
a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.
EGYES SZÁM ÁRA 8 KR.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetés- és
hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nyitáré petit sora 30 Lr.

Az orosház—csongrádi va- sut ügye.

Lapunkban nem egyszer emel-
tünk már szót az orosház—csong-
rádi vasut ügyében. Ezt a vasut
vonalat mindenki óhajtja megvaló-
sulva látni. Szeretné Csongrád köz-
ség, Szentes városa, stratégiai szem-
pontból fontosnak tartja a kormány-
készen áll a terv, mely egyszersmind
megvalósítaná az állandó tiszai-hid
ügyét is, de létrejövetele megtörik
annak a hatóságnak az akaratos-
kodásán, melynek azt leginkább
támogatni kellene.

Az orosház—szentes—csongrádi
vasut engedményese, miután az elő-
munkálatokat befejezte, tovább nem
mehet, mert a finanszírozás gátat vet
a haladásnak. Baranyai Odón a ter-
vezett vasut engedményese még az
1896. évben megkereste az összes
érdekelt községeket és nagyobb
birtokosokat a hozzájárulás iránt.

Ha emlékezetünk nem csal,
Csongrád városa ez alkalommal, te-
kintettel terhes viszonyára, azon
ajánlatot tette, hogy a vasutnak
az építkezésre, meddig az Csongrád
város határában halad ingyenes te-
rületet biztosít.

Ezen vasut vonal szentes—oros-
házi része keresztül vezetettnek Mág-
ocsoson is, mely a gróf Károlyiak
birtoka s ez okból mint tudjuk a
Károlyiak 150 ezer forintot ajánlot-
tak fel a vasut céljaira s ingyen
területet ott, hol a vasut az urada-
lom földjén átvonul.

Szentes város szintén megfelelő
összeget ajánlott fel, csupán Csong-
rádvármegye törvényhatósága ta-
gadta meg a hozzájárulást.

Szintén érthetetlen annak a tör-
vényhatóságnak az ilyen állás fog-
lalása, mely képes Szentestől Mág-
ocsig az összes közönség terhére
egy 120 ezer forintba kerülő mű-
utat építtetni, melyet tisztán a Ká-
rolyiak uradalma használ — s egy
oly közérdekű dolog megvalósít-
tatásától pedig mint az orosház
szentes—csongrádi vasut vonal,
melylyel az állandó tiszai hid is
megoldást nyerne, kivonja magát.

Némileg azonban ez az állás-
pont is érthető, mert nem azért van
a vármegye székhelye Szentesen s
a legtöbb választott képviselője
Szentesnek, hogy ott más község
érdeke is kielégítést nyerne, mint
Szentesé.

Szentest Mágocsal, Szegvárral,
Mindszentel, Kun-Szent-Mártonnal

műut kapcsolja össze, a város bel-
területén is a megye költségén épi-
tett út vezet, míg Csongrádra csak
a körgátik építettek kövezet utat,
honnan feneketlen sártenger vezet
a városi műutig.

A csongrád—szegedi út, mely Fel-
győt, Csanyt kötné össze velünk,
mindig kimarad a kövezési számi-
tásokból, mert az Szentesnek nem
érdeke.

Igy állunk az orosház—szentes
csongrádi vasut s az állandó tiszai
hid kérdésével is.

Van is benne szentesi érdek
meg nincs is, mert ha felépítik az
orosház—csongrádi vasutat kevés
ember lesz, aki H.-M.-Vásárhely,
Mindszent, Szegvár, Szentes s a kör-
nyékből a szentes—szajoli vasutvo-
nalon utazzék: árút is keveset fog-
nak arra irányítani s így a szentesi
pénzen épült szentes—kun-szent-
mártoni vasut jövedelme meg-
csappan.

Érdeke azonban Szentesnek, az
hogy az állandó tiszai-hid minél
előbb felépüljön, érdeke az orosház—
csongrádi vasut vonalnak az oros-
ház—szentesi része is, mert az által.
mint természetes központ a Károlyi
uradalmakat, Fábiánt stb. magához

TARTALOM

1848 márczius 15 ötven évfordulója. *)

Mélyen tisztelt ünneplő községek!

Ötven éve annak, hogy Pesten egy,
a mai szempontból véve jelentéktelen ese-
mény játszódott le. Jelentéktelennek jel-
zem azért, mert azon országrendítő s fel-
villanyozó események között, amidőn a
szabad eszmék nemcsak tért hódítottak,
hanem még is valósultak, nem birhatott
kidomborodó jelleggel az, hogy egy több-
nyire intelligens fiatal emberekből álló
csoport, az akkori nemzeti kaszinó bér-
házának földszintjén levő Landerer-féle
nyomda helyisége előtt, nagy buzgalommal
nyomatványokat kapkod szét s az öröm
kitörő lelkesedésével fennhangon olvasta
a nyomatványok tartalmát.

Ez a nap melyet oly kegyelettel ün-
nepelünk s amelyet oly kegyelettel ünne-
pelték atyáink is, a szabad sajtó történe-
tének első napja, 1848 márczius hó 15-ike
volt.

Ezen a napon hagyta el a sajtót a
nemzet lánglelkű költője, Petőfi Sándor
később harci dallá magasztosult költe-
ménye.

(* Felolvasta *Sabtya Gyula* városi főjegyző
1848 márczius 15-i Kaszinó ünnepélyén.

„Talpra magyar hi a haza!” valamint
a híres 12 pont is, mely a magyar nemzet
jogos kivánatait foglalta magában.

Megelőzte azon eseményeket, a már-
czius 13-iki bécsi forradalom kitörésének
híre s éppen nem esodálkozhatunk, ha az
akkori fiatalság lelkes vezetői Petőfi és
Jókai a szabadság első feltétele, a szabad
sajtó megteremtésére buzdították a veze-
tésük alatti fiatalságot, amely hazafias lel-
kesedésétől ösztönöztette követelte a nyom-
tatványok azonnali előállítását.

Ezen hazafias s a szó szabadabbá tété-
lére irányult mozgalom további fejleménye
volt, a sajtó vétségért elítélt Stancsics Mi-
hálynak a börtönből kiszabadítása s a
sajtó szabadságának a helytartó tanácsnái
kieszközlése.

Mindenen jogos kérelem teljesítése vá-
rakozáson felül jól sikerülvén, Pest város
német ajkú polgársága is, szabadság sze-
retettől áthatva ünnepelte márczius 15-ét,
mint egy jobb s feltétlenül alkotmányos-
nak ígérkező kor kezdetét.

A későbbi fejlemények az ország-
gyűlés hazafias s önfeláldozó magatartása,
a felelős ministerium megalakítása s Ma-
gyarország nem remélt alkotmányos fejlődé-
se, mind ezen dicső napnak márczius hó 15-
ének, mint a szabadság hajnalának kö-
szönhetőek.

Joggal mondotta azt hazánk nagy fia
Kossuth Lajos egy későbbi országgyűlési
szónoklatában, hogy leborul a nemzet nagy-

sága előtt, mert e nemzet tényleg akkor
volt legnagyobb, midőn a szabadság drága
kincsét nemcsak maga élvezte, hanem ki-
terjesztette azt a haza minden polgárára
faji s felekezeti különbség nélkül.

Ha végig tekintünk a nemzetek tör-
ténétén, ha fontolóra vesszük, hogy az
átalakulások nem történtek rázkódtatások
nélkül, kétségtelenül azon kérdés nyomul
előtérbe, mi az oka annak, hogy a ma-
gyar nemzet alkotmányának kivívása, a
kezdet stadiumában nélkülözötte az erőza-
kosság legkisebb látszatát is!

Mert ha vesszük a nagy francia for-
radalom történetét, midőn az emberi jo-
gok kivívásáról volt szó, a föld legdrágább
nedve, ember vér áztatta a talajt. Minde-
nütt ahol a középkori előítéletek állottak
szemben a felvilágosodással, a hatalmi té-
nyezők állottak sorompóba, a szabad meg-
győződés s a legprimitívebb jog leigázása
végett is. Az önkény a zsarnokság a mi
szabadságunk kivívásánál is felütötte fejét
s ha a párisi s bécsi forradalom sikerétől
vissza nem rettemek a hatalmi tényezők,
valószínű, hogy a mi sorsunk is az lett
volna, ami a leigázott népek közös tulaj-
donsága volt.

Az a lángoló hazaszeretet, az a fel-
magasztosult önfeláldozó buzgalom, mely
áthatotta a szabadságára oly féltékeny
magyar nemzetet megsemmisítette az ön-
kény bajnokait s megolvadt a hazafias
tulajdonságok izzó melegétől, a reactio

kapcsolja s a mi fő, Szentest vasuti csomóponttá teszi.

De nem érdeke Szentestnek az, hogy a Károlyiak részére, kik mint halljuk a tett ajánlatot most, hogy Csongrád megye 120 forintos utat építet nekik — megbánták a felajánlott 150 ezer forintot megmentse.

Az az agitáció, mely megakarja akadályozni azt, hogy a vármegye bizonyos összeggel a vasut építéshez hozzájáruljon nem szentesi, avagy a megyei közérdek megóvását, hanem ennek a 150 ezer forintos ajánlatnak a megmentését célozza.

Ilyen agitációra Csongrád megye törvényhatóságának felülni nem szabad, a törvényhatóság nem mentő egyelet, hanem az 1886. évi XXI. t. cikk által megalkotott oly hatóság, mely a megye összes községét, községséget s azoknak érdekeit képviseli.

A csongrád—oroszázi vasut s vele a Csongrádot Szentessel összekötő állandó tiszai-híd pedig oly közérdekű dolog, mely megérdemli azt, hogy támogassa.

Ha megtudot szavazni a törvényhatóság egy kevésbé általános érdekű s a törvényhatóság csupán egy községet érintő utra 120 ezer forint, hogy lehet az, hogy az orosház—csongrádi vasut vonalat nem tekintí olyannak, melyre szintén adhat legalább 100 ezer forintot.

Mi bizunk benne, hogy nemcsak Csongrád város, hanem csongrád megye összes törvényhatósági bizottsági tagjai előfogják segíteni, hogy ez a nagy fontosságú vasut vonal s az állandó tiszai-híd is mielőbb kiépíttessék, s nem ülnek fel oly agitációnak, mely a közérdek hátrányára menteni akar.

— **Kötelességtudás.** A kinek vagyona van, azzal vele születik az ész. Ezt tartják

minden cselszövénye, miként elolvad a hó a nap melegétől.

Ezen hazafias tulajdonságok voltak tehát azok, amelyeknek köszönhetjük, hogy szabadságunk első hajnalán, az erőszak legkisebb jellege sem volt megállapítható.

Ötven éve már annak t. ünneplő közönség, hogy az 1848 márczius hó 15-ének évfordulója állandó ünneplés tárgya. Mert habár az önkény uralom korszakában nyilvánosan nem is adhatott a magyar hazafi ezen emlékezetnek tüntető jellegét, a szívek mélyében csak ott lobogott kiolthatatlanul a visszaemlékezés tüze. Ötven éve annak, hogy hazafias önértettől ösztönöztetve sietett e napon az igaz honfi társai környezetébe s az ünnep magasztosságától áthatott hazafias szónoklatok állandóan s fokozatosan dicsérték a 48-as nagy események bajnokait s jól esett minden magyar szívének visszaemlékezni az édes multra s elképzelni azt a boldog jövőndőt, midőn a magyar nemzet igazán hatalmas lesz és dicső!!

Jól esik nekünk is széttekinteni soraink között. Őszintén melegen sugárzik arcunkról a hazafias megnvugvás érzete, mert hiszen ezen napon mintha a Teremtő törülte volna le arcunkról a földi szennyvet, nincs azon más, mint az a tulvilági glória, melyet csak a lángoló hazaszeretet kölcsönözhet az igaz hazafi homlokára!!

az iskolát látogatott, földi javakkal rendelkező urak. Fájdalom, ez az eszme nálunk, Csongrádon sem ismeretlen. A vagyona dta tekintély még mindig uralkodik s lenézi a becsületes munka embereit: a hivatalnoki kart. Szóval azokat, kik eszök után keresik meg családjaik részére a minden napi kenyeret.

De világosság dereng a láthatáron, az előítéletek sötét köde foszladoz és az értelmes osztály arra a jogos helyre jut, mely őt műveltségénél fogva méltán megilleti. És nem is lehet ez másként. Társadalmi tényezőként kell, hogy első sorban az ész, a tudás vigye a vezérszerepet, csak aztán jöhet más. Azért tehát fogjon testvéri kezét egymással a kis és nagy hivatalnok, az ügyvéd, bíró, pap, tanár és tanító egyaránt, mert csak így lesznek képesek sikert, eredményt elérni.

Az összetartásra pedig különösen most, midőn oly annyira széthúz a társadalom minden rétege, a legnagyobb szükség van. És ezt az összetartást nem csak a szükség, de a kötelesség is parancsolja.

Tömörüljünk! Ragadjuk kezünkre a zászlót, melyen a szabadság, egyenlőség és testvériség magasztos jelszavai díszlenek s ezzel a zászlóval, melynek az Igazság a fegyvere, keljünk harczra az álbölcsek seregével.

Mi, a kik élénk szemléldői vagyunk a dolgok menetének, tudjuk, mennyit köszönhet városunk annak az embernek, a ki maga is nehéz munkájával veszi ki osztályrészét az élet küzdelemből; de azért nem csügged, hanem érdemei mellé újabb babérokat szerez s ezzel a mi szűkebb hazánk, édes városunk haladását mozdítja elő. — Mellette szólal meg bennünk a kötelesség érzete. Menjünk, értessük meg városunk minden polgárával, nem a született vezérek szavai az igazságra vezető, hanem az, melyet szeretet országgyűlési képviselőnk, Gajári Ödön úr hirdet. Ezt pedig a néppel megértetni annál nagyobb kötelességünk, mert a legnagyobb hálával mi tartozunk szeretet képviselőnknek.

Ha állandó hazafi érzettel telik el keblünk, azt hiszem könnyű lesz betetőznünk a szababság, egyenlőség s testvériség őseink által építeni kezdett templomát s ha ezen az egész emberiség közös tulajdonául ismert elveknek nemcsak eszményileg hódolunk, hanem az életben is megvalósítjuk azokat, ha majd minden magyar nemcsak követője, hanem bátor harczosa leend az igaz testvériség s következve az ember szeretet eszméjének, okvetlenül bekövetkezik azon korszak, midőn a magyar rég ohajtott összetartóssága oly elválaszthatlan eszményi láncolatot képezend, mely nem engedí szíveinkhez férközni a rút visszavonás s a nagy elvekkel kufárkodás önző apostolait.

Üdvözöllek tehát márczius Idusa! hazám szabadságának ötven éves emlék-ünnepén, legyen emléked örök és dicső. Hála és dicséret szálljon a mindenható tronja elé! S te örök világosság népek szabadsága övezd áthatlan fényeddel e hazát! Adj dicsőséget a királynak, boldogságot a magyar nemzetnek!!!

És, ha ezt a kötelességet teljesítettük, akkor mindent teljesítettünk. Egy érzés hatja majd át mindenünk keblét a jól teljesített munka nyugalmának édes érzete, melyből akaratlanul is ki tör a szívből óhajtás:

Éljen Gajári Ödön képviselőnk!

Tavaszz.

Jövel reménységnek rügyfakasztó márdárdallos ideje, te szép tavasz. Téged vár a szegény, a kinek fogytán van a fája, a kenyere, a kinek szorgos keze dologra vár, mely elkövetkezik, mikor fölzendül a jhatár. Reménységünk szép tavaszára nem az időszaki jelentősége szerint várunk mi, a kik a hírlapírói tollal a szívek vágyainak, a föléledő akaratnak vagyunk megszólaltatói, hiszen fagyosabb, régiebb tél — zimankóra vályán borítja el a közélet időszakát, melyre az újraébredés tavasza oly nehezen következik, — hogy a sovárgás jogosultabb, mely a társadalmi életnek e zord havát megváltoztatni áhitja, mint a vágy a természet tavasza után annak részéről, a kit a tavasz napsugara halálos betegségből ébreszt föl.

Ma a társadalmi téren talán a legkisebb zugban is a dekadencia tüneteit lelhetni föl. Elégedetlenség, csüggedés, fázékonyosság a nemzeti ideálok iránt, pesszimizmus, töltolakodott igények, jogtalan követelések, laza erkölcsi felfogás nagy rétegekben elhintve. A társadalmi élet hidegsége melyet az emberszeretet nem tud fölmelengetni. Ezek jertzik közállapotaink kitaró telét s vajlon következik-e erre tavasz?

Várjuk mint a költő árva golyója, mely fölrepülne, messze szállna, csak hogy el van metszve szárnya.

A várakozásban hol elunjuk magunkat, hol fellendülünk, — mikor néha az ember igaz rendeltetése mesgyéjén megindul a példaadás, a harsonát mi fujjuk s hirdetjük, hogy nem kell féltetni korunkat a morális csódtól, mert mi vannak ünnepei s ezeken hangulatai, — de mi haszna! Az élet küzdelme valóságos labirintus s ha olykor a helyes uton volnánk is, a vége tévelygés, a keresztutakon tanácstalanul állunk meg a magasabb erkölcsiségnek nincs kezünkben triadné fonala, az utakon, melyekre tévedünk a kornak bálvány-szavai, tetszetős igéi irvák, gyarlók vagyunk és el nem következhethet tavaszunk, a kora érettség őszén roskadunk degenerált idegzettel, századvégi felloagással, telünk hamar bekövetkezik, mert társadalmi rendszerünkől szinte kikergettük a tavaszt.

Vagy érthetőbben mondjam? Hát nem az emberiség tavaszának kikergetése, hogy a serdülő gyermeket a modern iskolázás szelleme kiragadjja gyermeked kedélyéből? A modern iskolázás, az oktatlan nevelés — mely esztelenség darvinizmussal telit meg és valami visszautasító, fonyadt splennel. A gyermekszobákból kivertük a kacaját és meghonosítottuk az illem szertartásait. Nem engedjük a tavaszt szabad fejlődésében, mert a divat abroncsai gátat vetnek. Még a test is elsatynul a szellem kieltelensége és hideg túlterhelése miatt.

A hasznossági elv dogmája érvényesíti magát, a kalmár számításnak meg kell ölnie a gyermeked játszi kedélyt. A hol

rendszerre tették a házinevelést, ott ez valóságos wekker-óra, melynek minden órájában föl kell ébreszteni a reális élet szigorú követelményeire. Az élet egy óra pedanteriával van leltárilag lefoglalva. Ha e leltárban játszás van előírva, azt azzal kell eltölteni, akár van hangulat erre, akár nincs. Hangulat? Hát a modernség ügyet vet ilyesmivel? Hangulat? Hát ez is tényező? Ezt a túlvitt realizmus semmibe veszi. Azt elkönyvelni nem lehet se sollra se habenre.

Ezért mondjuk, hogy az élet tavaszát detronizálták, a kora érettség kultuszában növelik ifjainkat. Pedig úsan kamatozó tőke az a számtalan gyermeki emlék, melyek a kedély arany szállaival legjobban megmaradnak a lélekben.

A túlvitt reálitás megölte eszményeinket, irodalmunk dekadens irányzatot fogott, színházaink lesüllyedtek céda-erkölcsöket szolgáló mulatóházakká, a természettudományokat a szabad vizsgálódás jegyében úgy kezelik, hogy az ifjuság a daryinismus tévelygését hiszi és fittyet hány mindég szent intézményeinknek.

UJDONSÁGOK.

Személyi hir. Vadnay Andor dr. főispán a f. hó 15-én este Gajári Ödön országgyűlési képviselőnk társaságában hozzánk érkeztek. Részt vettek a Casinó márczius 15-iki ünnepélyén. Másnap, az az 16-án tiszteletükre a Casinó nagy termében szűkebb körű társas ebéd volt, hol kedélyesen eltöltötték az időt, egy 1/2 2 óráig, mikor a vonathoz hajtottak. Gajári Ödön képviselőnk a jövő hó közepén ismét le jön, mely alkalommal fogja megtartani beszámoló beszédét is. Lehet, hogy akkor több ideig fog itt tartózkodni.

Márczius 15-iki istentisztelet. Még Hegyi Antal volt a plébánosunk, nem voltunk hozzá szokva valami diszes istentisztelethez. Ha tartott is Hegyi némelykor ünnepi misét, hát attól nagyon sokan távol tartották magokat: mert Hegyit még mint papot sem állhattak ki. De máskülömben meg volt szeretet plébánosunk a miséket értelmetlen nyelven valószínűleg belga nyelven énekelte el. Azonfelül az utóbbi években, sem az uralkodónkért, sem pedig a nemzeti ünnepeken istentiszteletet egyáltalán nem tartott. Ilyen körülmények után nem csoda, hogy az a valóban fényes és minden tekintetben magasztos istentisztelet, melyet márczius 15-én főtisztelendő Droppa Károly tartott, mindenkit meglepett. Ugy annyira, hogy a szent mise után az intelligencia a parochiára vonult, hogy meggratulálja és megköszönje ugy Droppa Károly főtisztelendő úr, mint a t. összes helybeli kath. lelkeseknek azt a valóban impozáns istentiszteletet, melyet márczius 15-én az Urnak bemutatnak. Ez alkalommal nem hagyhatjuk szó nélkül azt az igyekezetet sem, melyet Hornyik Károly helyettes r. kath. kántor úr kifejtett a templom chorusán, a mise alatt. Egyuttal köszönettel tartozunk a helybeli iparos ifjuság dalárdájának, kik valóban meghatóan énekeltek. De azért némém asszonyéknak csak Hegyi Antal kell, ki belga nyelven mondja a misét és rakásra pofozza őket a templomba.

Közigazgatási bizottság. Csongrád-vármegye közigazgatási bizottsága a f. hó 28-án délelőtt fél 10 órakor tartja meg e havi rendes ülését a vármegyeház kistermében. Ugyanaz nap délután pedig ugyanott a figyelmi választmány ülésez.

Gondnoksági ülés. A helybeli állami iskolák gondnoksága f. hó 20-án — a mai napon — délután 3 órakor tartja márczius havi ülését.

Berendelés. Léderer Armin helybeli állami elemi iskolai tanítót a vall. és közoktatásügyi miniszter f. évi márczius 8-án

2950 sz. a. rendeletével a békés-gyulai kir. tanfelügyelőséghez szolgálattételre rendelte be.

1848—1898. Szép, magasztos, dicsőségteljes napok! Visszaszálltatók az emlékezet szárnyán s ünnepeltünk kedvel, szeretettel. 50 év tünt az örök mindenségbe, a mely idő alatt annyi öröm, annyi remény teljesedett. A magyarok Istene örködött a nemzetet, vezérelte ezer yeszély között s diadalra juttatta az édes hazát. . . Március 15-én ünnep volt az egész országban, nemzeti ünnep, mindenütt. Csongrádváros hazafias közönsége is kegyelettel ünnepelte meg e napot. A márcziusi szellő nemzeti trikolórt lengetett a főtéren levő házak tetején; még a mellék utcákban is díszlettek zászlók. Ünnepies hangulat uralgott az egész városon. A díszmisére teljesen teljesen megtelt a templom. Ott voltak a hivatalok, egyesületek majdnem kivétel nélkül. Az ünnepi misét főtisztelendő Droppa Károly végezte fényes segédlettel. A kórusban Hornyik Károly főkántor énekelt szép, csengő hangon hazafias éneket. Ugyazintán az általa betanított, rögtönzött dalárda is derekasan megállta helyét. Nagy érdemű tudósnak be a kántor úrnak, ha ünnepnaponként állandó énekkart szerepeltetne. Megjelentek a templomban a 48-as honvédek és az önkéntes tűzoltók is Goda István főparancsnok vezetése alatt. Az izraelita templomban d. u. Büchler Márton rabbi tartott hazafias szép beszédet. Este gyertyák ezrei világították be a főteret. Majd a Kaszinóban gyülekezett a közönség, a hol Gajári Ödön szeretett országgyűlési képviselőnk és Vadnay Andor csongrádmegyei főispán is megjelent. Az ünnepély kimagasló pontja volt Söhlya Gyula városi főjegyző hazafias, a nagy-napok emlékéit hiven feltüntető felolvasása. A lendületes felolvasást a közönség megérdemelt éljenzéssel és tapssal jutalmazta. A gyönyörű felolvasást lapunk mai tárczájában közöljük. Utána Kovács Henrik tanító szavalta el a tőle megszokott rutinnal a »Talpra magyar«-t. A rögtönzött dalárda elénekelte a himnuszt és a szótatót, melyet a közönség állva hallgatott végig. Az ünnepély végeztével reggelig tartó, kedélyes multság következett. Az ipartestület a »Pannoniában« tartotta a kegyeletetes ünnepélyét, a hol a márcziusi eseményeket Boda Márton festette hiven, lelkesülten. A dalárda itt is kitétt magáért. Azután szavalatok következtek. A polgári kör 14-én rendezett sikerült összejövetelt. Általában elmondhatjuk, hogy az ünnepeségek mindenütt jól sikerültek s élénken tükrözték vissza a város hazfias érzelmeit. Adja Isten, hogy a hazaszeretet soha ki ne vesszen józan népünk kebléből.

A tiszai járatok megindítása. A magyar folyam és tenger-hajózási részvénytársaság igazgatósága tiszai járatait Csongrád és Szeged, valamint Szolnok és Csongrád között f. é. márczius 21-én a már kiadott menetrend szerint a következő módon indítja meg: Csongrád és Szeged között ugy le, mint felfelé márczius 21-én, Szolnok és Csongrád között első menet lefelé márczius 21-én, első menet felfelé márczius 22-én.

Áthelyezés. Zombory János helybeli kir. járásbírósi jegyzőt az igazságügyi miniszter az újvidéki kir. járásbíróshoz helyezte át.

Államosított ovodák. A vall. és közoktatásügyi miniszter a csongrádi községi ovodákat is államosította, elfogadván a község ajánlatát, a most alkalmazott óvó-

nők okmányait kineveztetésük végett be-kérte, kiknek kinevezése már a napokban várható.

Gazdasági szakelőadás. A csongrádmegyei gazdasági egyesület utolsó szakelőadása ez évadban a f. hó 13-án, vasárnap délelőtt volt, a vármegyeház nagytermében, melyet ezúttal színültig megtöltött az érdeklődők nagy tömege. De nagy ok is volt az érdeklődésre ezúttal, mert Cicatricis Lajos dr. várm. főjegyző, egyleti választmányi elnök ismertette népszerű formában az új munkástörvényt, melynek nemssak hogy alapos ismerője a főjegyző, de olyan hivatott interpretálója is, akinek előadása minden szaván kitért, hogy behatolt mélyen az ismertett törvény szellemébe. Ez iránt a dolog iránt persze, hogy érdeklődtek gazdák és munkások egyformán; sőt az utóbbiak közül néhány izgató meg is próbálkozott beleokvetlenkedni a főjegyző előadásába, aki azonban nyomban tapintatosan lefegyverezte őket. Az izgatók erre megszegyenülve hagyták el a termet; a gazdák és a józan munkások nagy tömege azonban mindvégig lelkes helyesléssel kísérte figyelemmel a tanulságos előadást.

CSARDOK.

Nagy idők.

Szabadságharcunk 50-ik évfordulóján. Irta: Szabolcska Mihály.

Hej most 50 éve, milyen más volt!
Nagyapánk szíve eszményért lángolt.
Eszményekért, amik régen lejártak...
Jogot, szabadságot s még mit kívántak,

Holmi földönfutó pósták szavára,
Talpra állt a magyar nagy aluvásra.
— Háromszáz esztendő volt az alvása
De ahhozérő is lett a nyújtózása.

Valamennyi szomszéd (félatyafi addig)
Ugy véle, hogy ez szívébe nyíllallik.
S valamennyi szomszéd ásóra, kapára,
Most, vagy soha, hogy a sirunkat megássa.

... Bolondos egy dolog támadt ebből,
Bár volna a tiszta szívárványszínekből,
Akkor tán valahogy belemérnek fogni:
Festené a mának e mult neki, hogy mi?

Ki látott valaha napsugaras nyáron,
Zivatart támadni alföldi határon?
Még alighogy zendült, még alig villámlott.
Egy ketőre itt van,
S rázza négy sarkában az egész világot!

Ugy történt minálunk csodálatos képpen,
Varázslat támadt a szívek közepében;
S előállt a honvéd, mintha a rögökből,
Csüggeteg aggokból, játszó gyermekekből!

S kilencz ellenséggel száz felé csatázván:
Borult fölibéjük egy olyan szívárvány,
— Szőke napsugárból, hirtől, dicsőségéből,
Hogy öröm könnyük közt
Tekintett le rájuk Hadúr is az égből.

...En édes magyarom egy szó mint száz
[néked]

Mindenekről hiába mesélek.
Mért félek azt kérde: mi volt a napszámjuk?
A munkaidejük, meg a vasárnapjuk?

Csak egyet ajánlok, (ha már meg kell tenni)
Ha te még tovább is magyar akarsz lenni
Ha van még benned egy szikrányi becsület
A mit én, még ma is felteszek felőled.

Csókold meg e napon százszor ezt a földet;
S ez ünnepi évben ne imádkozz többet,
Ne imádkozz többet, csak annyit imádkozz:
Hogy lehess hasonló
Ha még jön zidő, az — a k k o r i apádhoz!

Felelős szerkesztő: **Eder János.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Köszönetnyilvánítás.

Bécs, 1898. február 22.
A »Nemzeti« Balesetbiztosító-Részvénytársaságnak Budapesten.

Tordai cellulosegyárunk igazgatója **Vauvert Nils Duchesne** ur f. évi február hó 5-én vadászatról visszatérve egy véletlenül elsült serétlövés által megöletett.

A »Nemzeti« balesetbiztosító-részvénytársaság Budapesten a tényálladék felvétele után azonnal bekérte a szükséges okmányokat és ezek vételével haladéknélkül kifizette készpénzben a teljes biztosított összeget, azaz 30,000 koronát, miért is készségesen ragadjuk meg az alkalmat a »Nemzeti«-nek gyors és előzékeny eljárásáért teljes elismerésünket kifejezni.

Kiváló tisztelettel

Tordai cellulosegyár
Schoeller és Társa
p. p. *Neufeld Károly*

A »Nemzeti« balesetbiztosító-részvénytársaság Budapesten (Erzsébet-körut 13. sz.) biztosítást nyújt mindennemű baleset anyagi következményei ellen, ugymint egyes egyéneket (polgár és katona) gyári és iparvállalati alkalmazottakat (munkások és tisztviselők), valamint bárkit hivatás teljesítése közben vagy azon kívül, utazás alatt, vadászaton vagy bármely más alkalommal érhető baleset ellen, a legszabadelvébb biztosítási feltételek és a legjutányosabb díjtelek mellett.

Közelebbi felvilágosítást a legkészségesebben nyújt: a »Nemzeti« az »Első magyar általános biztosító«, a »Magyar-francia« és a »Bécsi biztosító« minden fő- és alügynöksége az ország bármely helységében.

Megbízható és ügyes üzletszerzők felvételnek

HIRDETÉSEK.

11 szám
vh. 1898.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezeneközöshírré teszi, hogy a csongrádi kir. járásbíróság 1897. évi 3946/97 számú végzése következtében Dr. Rósa Izsó szegedi ügyvéd által képviselt Mey R. Miksa s tsa vára Maony Antal és tsai ellen 194 ffrt 20 kr. s jár. erejéig 1895 évi aug. hó 23 n foganatósított kielégítési végrehajtás útján le felül föglalt és 680 ffrt — krra becsült búza, árpa, szalma, kocsi, ló és ökrökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csongrádi kir. járásbíróság 1299 1898 sz. végzése folytán 194 ffrt 20 kr. tőkekövetelés, ennek 1895. évi aug. hó 23-ik napjától járó 6%-os kamatai és eddig összesen 53 ffrt 43 krrban bíróilag már megállapított költségek erejéig Tömörkényen a községi piac téren leendő elközlésére 1898 év márczius hó 31-ik napjának dél előtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígézőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Csongrádon, 1898. évi márczius. hó 14-ik napján.

Székely
kir. bírósági végrehajtó.

KÖHÖGÉS.

rekedség és elnyálkásodás ellen legjobb hatású szer a RETHY-féle

PEMETEFÜ-CUKORKA

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti, kapható minden gyógyszerertárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1 ffrt 50 kr-ért bérmentve küld

Rethy Béla
gyógyszerész

RETHY BÉLA,

gyógyszerész Békés-Csabán.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláírásom látható. 10-9

Laubsäge

Warenhaus
gold: Pelikan
VII. Siebensterng. 24
Wien. Preisbuch gratis. Wien.

20-20

Magas jutalékban

részesülnek megbízható szolid ügynökök, kik törvényszerűen megengedett sorsjegyeknek, részletfizetésre való eladásával, egy nagy pénzintézet (részvénytársaság) számlájára foglalkozni óhajtanak. Ajánlatok »Confidentia« czimű: **Eckstein Bernát** hirdetésj. rodájába Budapest, V., Fűrdő-utca 4. intézendők.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönséget értesíteni, hogy április elsőtől

Órás és ékszerész üzletemet

néhai **Szarka Mátyás** háza mellett a volt **Hacker** féle házban a nagytemplommal szembe helyezem át.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri

kiváló iisztelettel:

PAPP E.
órá és ékszerész.

Különlegesség: poloska, moly, konyhabogár és bolha ellen.

„ZACHERLIN“

Pusztító hatása! Pusztít mindenféle férgeket, mint semmi más szer, azért híres és keresett az egész világon, mint egyetlen a maga nemében.

ISMERTETŐ JELE: 1. a lepécsettelt palaczk.
2. a ZACHERL név.

Kapható helyben:

Bagossy József és Bagossy Gábor kereskedő uraknál.

8-1

KÖNYVNYOMDA.

Három gyorsajtóval berendezet nyomdai intézet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy

NYOMDAI INTÉZETEMET

3 gyorsajtóval és a legmodernabb betűkel oly dusan berendeztem, hogy vidéki városban ilyen alig található, a mely által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legszebb munkákat amilyen csak a fővárosban állítható ki olcsón és gyorsan készíthetem el.

Elvállalok minden nyomdai munkákat úgy mint: irodalmi munkákat, folyóiratokat, iskolai és községi nyomtatványokat, (amelyből raktárt is tartok.) Birósági, rovatos nyomtatványokat, eljegyzési, esketési és báli meghívók, értesítőket, körleveleket, levélpapírok és borítékok, gyászjelentéseket, ügyvédi és egyházi nyomtatványokat, árjegyzékek, számlák, névjegyek és falragaszokat rendkívüli olcsó árakon készítek.

KÖNYV ÉS PAPIRKERESKEDÉS.

Ajánlom továbbá papir és könyvkereskedésemet, himző előnyomdámat.

Ugyanitt a „CSONGRÁDI LAP” kiadóhivatala, hol a lapra előfizetni lehet és hirdetések elfogadtatnak mérsékelt árjegyzék szerint. Amidőn a n. é. közönség b. pártfogását kérem maradtam

kiváló tisztelettel.

VEISZ MÁRK

nyomda tulajdonos.

KÖNYVNYOMDA

KÖNYV ÉS PAPIRKERESKEDÉS.

KÖNYV ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Kovács Lajosnak
úri utcza 148-ik számú
háza eladó, esetleg ha-
szonbérbe kiadó.
Értekezhetni lehet
bármikor ugyanott.

Legfelsőbb helyen engedélyezett

„DUNA“

BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Összes kezességi tőkéik tizenhárom és fél
millió forintot főlül.

Van szerencsém közönség tudomására hozni-
miserint a legfelsőbb helyen engedélyezett

„DUNA“ BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

biztosítási ajánlatok elfogadására nézve, kép-
viselését **ifj. Szöke László** részére,
ruháztuk át.

A »Duna« biztosító-társaság kezességi
tőkéi részvénytőke és tartalékokban rész-
letezés szerint 9.196,366 forintot tesznek, az
évi díj- és kamatbevételek pedig főlül
4.400,400 forintot, tehát az összes kezességi
tőke több mint tizenhárom és fél millió
forint.

A »Duna« elfogad biztosításokat meg-
határozott díjak mellett:

a) Tűzkárok ellen lakházak, gazdasági
épületek és mezői terményekre, gyárakra,
butorok és házi eszközökre, valamint árú-
raktárakra stb.

b) Jégkár ellen mindennemű mezői
terményekre.

c) Szállítási károk ellen tengeren és
vasutakon.

d) Az ember életére tőkéket és évi
járadékokat különféle módozatok szerint.

Említendőnek vélem még, miszerint
az előforduló károk pontosan vétetnek föl
és gyorsan fizettetnek ki. **Biztosításo-
kat lehet eszközölni Forgó bíró
úr házában,** becses megbízásait kérve,
maradok

teljes tisztelettel

Ifj. Szöke László
csongrádi ügynök.

KEVEKÖTŐ ARATÓGÉPEK

Mc Cormick
ARATÓGÉPEK

a legjobbak a világon
kevekötők és marokrakók
Mc Cormick fúkaszalók

eredeti amerikai
köszörükészülékek, széna-
gereblyék és széna for-
gatók

legjutányosabban beszerezhetők
Müller és Weisz cégénél
Budapest, V., Váci-körút 76. 16-3

A Mauthner-féle

Konyhakerti- és virág-
magvak

zárt és hatóságilag védett csomagok-
ban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb

fűszer- és vaskereskedésekben
kaphatók.

A Budapesti András-ut 23. szám alatt
létező **Mauthner Ödön** cég csakis
olyan csomagoknál vállal teljes jótállást,
egészen friss és valódi magvakért, a mely
csomagok ragasztva, a medve-ábrá-
val és a Mauthner névvel jelölve,
ugy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

Szivattyúkat Tűzfecskendőket

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és
és egyéb nyilvános célokra kéz-, járgány
és erőhajtásra.

városi, községi, gazdasági és gyári
tűzok,

harangok és harangállványok

templomok, iskolák, stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegödör tisztító készülé-
keket, utczaí öntözőkocsikat, sárkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU ÉS GÉPGYÁR Részvény-társaság

(ezelőtt **WALSER FERENCZ**)

BUDAPEST, VI., Külső Váci-út 45. szám.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve. 40-6

A legjobb háziszernek bizonyult, az
emésztés rendezésére, a rendes vérkeringésre,
az elromlott és hibás vért eltávolítani. A fő-
kellék az egészség megtartására, ugy-
szintén gyors és biztos gyógyítása a gyomor-
bajnak, p. o. étvágy hiányáról, savanyú tel-
bűfőgésnél, feltűvődésnél, hányinger, test és
gyomorjás, gyomorgöres, tüdővész a gyo-
mornak elnyálkálódás vértőlulás, hőmorhol-
den és női betegségeknél, bélbetegségeknél
40 év óta bizonyult legjobbnak.

Minden gyulladás gyógyítására se-
bet, daganatot, biztosan gyógyít. Tejme-
akadás és elkenyenedésnél, a női emlőknél
a gyermek elválasztásnál, vérdaganat, po-
kolvar, körömdaganat, az ugynevezett fereg
a kézen vagy lábujjon; elkenyenedés daga-
dás, nyakdaganat; zsírkülvéséknél, s b.
50 év óta jónak bizonyult.

Dr. Rosa élet Balzsama

Prágai házi flastrem

B. Fragner gyógyszer-táraból Prágában 203. IV.

Elénken tartja az emésztő képességet,
tiszta és egészséges vért csinál és biztos vi-
lágelterjedt nép-háziszser.

1 PalaezK 50 fr dla. pal. 1 trupertén 20 frt.

A gyógyulás fájdalom nélkül történik a
flastrem hűsítése alatt.

1 Debeza 25-30 fr. pertén 6 krral több.

Óvás! Mindenki az eredeti präparatumot
kérje B. Fragner gyógyszerésznél ké-
szültett Prágában, és vigyázzon hogy
minden oldalon Dr. Rosa védjegye legyen, az
egyik oldalon a gömbölyű, a másik oldalon a háromszög védjegy.

Mindenki aki utánoztatt bemutat díjaztatik.
Ezer és ezer köszönő levelek a világ minden részéből.

RAKTARAK: Török J. Budapest és A Egger, Budapest főraktár
a készítőnél. B. Fragner. Apotheke zum schwarzen
Adler in Prag. Ecke der Spornergasse Nr. 203.

Posta küldemények fordulattal.

Helyben **Vladár Sándor** gyógyszerésznél.

26-10